§ 331 Dnr KS 2026/00289-1.3.4

Beslut - Återrapport av uppdrag, översyn av arbetsmarknadsnämndens uppdrag

Beslut

Kommunstyrelsen för egen del:

Rapporten läggs till handlingarna och uppdraget avslutas.

Förslag till kommunfullmäktige:

1. Arbetsmarknadsnämnden upphör att verka från 2026-12-31

2. Individ och familjeomsorgsnämnden tar över arbetsmarknadsnämndens uppdrag från 2027-01-01

3. Kommunstyrelsen får i uppdrag att återkomma med förslag till reglemente för Individ- och familjeomsorgsnämnden. Kommunstyrelsen ska återkomma med förslag till nytt reglemente så att ärendet kan hanteras senast på dess ordinarie sammanträde i december 2026

Särskilt yttrande

Anna Lundberg (L) inkommer med särskilt yttrande enligt följande:

"Det är bra att Västerås stad nu ser över organisationen av arbetsmarknadsfrågorna och föreslår att arbetsmarknadsnämndens uppdrag förs över till individ och familjenämnden. Samtidigt är det svårt att inte ställa frågan: vad var det vi sa?

Vi välkomnar att staden nu föreslår en samlad organisation. Men det är beklagligt att det har krävts flera utredningar och flera år för att komma fram till en lösning som redan fanns.

Det viktiga nu är att förändringen också leder till verklig förbättring. Övergången får inte innebära att arbetsmarknadsfrågorna tappar sin strategiska betydelse eller hamnar i skymundan av andra uppdrag. Tvärtom måste Västerås stad stärka det stadsövergripande arbetet och säkerställa att samtliga berörda nämnder och förvaltningar tar ansvar för att fler Västeråsare kommer i arbete.

Vi förväntar oss att den nya organisationen följs upp utifrån konkreta resultat: fler människor i arbete, kortare väg till egen försörjning och ett effektivare användande av skattebetalarnas pengar. Det är resultaten för Västeråsarna som ska stå i centrum, inte hur många nämnder staden har."

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen beslutade 2026-03-18 §116 enligt följande: Stadsledningskontoret får i uppdrag att i samråd med berörda förvaltningar se över huruvida arbetsmarknadsnämndens uppdrag kan överföras till andra nämnder

Stadsledningskontoret har till kommunstyrelsen lämnat följande förslag till beslut

Kommunstyrelsen för egen del:

Rapporten läggs till handlingarna och uppdraget avslutas.

Förslag till kommunfullmäktige:

1. Arbetsmarknadsnämnden upphör att verka från 2026-12-31

2. Individ och familjeomsorgsnämnden tar över arbetsmarknadsnämndens uppdrag från 2027-01-01

3. Kommunstyrelsen får i uppdrag att återkomma med förslag till reglemente för Individ- och familjeomsorgsnämnden. Kommunstyrelsen ska återkomma med förslag till nytt reglemente så att ärendet kan hanteras senast på dess ordinarie sammanträde i december 2026

Beslutet ska skickas till

Arbetsmarknadsnämnden

Individ och familjeomsorgsnämnden

VÄSTERÅS STAD

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum
2026-09-04

Diarienr
KS 2026/00289- 1.3.4

Informationsklass
PUBLIK

Stadsledningskontoret
Katarina Thorsell
Epost: katarina2.thorsell@vasteras.se

Kopia till
Arbetsmarknadsnämnden
Individ och familjeomsorgsnämnden

Kommunstyrelsen

Tjänsteutlåtande - Återrapport av uppdrag - Översyn av arbetsmarknadsnämndens uppdrag

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen för egen del:

Rapporten läggs till handlingarna och uppdraget avslutas.

Förslag till kommunfullmäktige:

1. Arbetsmarknadsnämnden upphör att verka från 2026-12-31
2. Individ och familjeomsorgsnämnden tar över arbetsmarknadsnämndens uppdrag från 2027-01-01
3. Kommunstyrelsen får i uppdrag att återkomma med förslag till reglemente för Individ- och familjeomsorgsnämnden. Kommunstyrelsen ska återkomma med förslag till nytt reglemente så att ärendet kan hanteras senast på dess ordinarie sammanträde i december 2026

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen beslutade 2026-03-18 §116 enligt följande: Stadsledningskontoret får i uppdrag att i samråd med berörda förvaltningar se över huruvida arbetsmarknadsnämndens uppdrag kan överföras till andra nämnder

Stadsledningskontoret har till kommunstyrelsen lämnat följande förslag till beslut

Kommunstyrelsen för egen del:

Rapporten läggs till handlingarna och uppdraget avslutas.

Förslag till kommunfullmäktige:

1. Arbetsmarknadsnämnden upphör att verka från 2026-12-31
2. Individ och familjeomsorgsnämnden tar över arbetsmarknadsnämndens uppdrag från 2027-01-01
3. Kommunstyrelsen får i uppdrag att återkomma med förslag till reglemente för Individ- och familjeomsorgsnämnden. Kommunstyrelsen ska återkomma med förslag till nytt reglemente så att ärendet kan hanteras senast på dess ordinarie sammanträde i december 2026

Beslutsmotivering

Kommunstyrelsen beslutade 2026-03-18 §116 enligt följande:
Stadsledningskontoret får i uppdrag att i samråd med berörda förvaltningar se över huruvida arbetsmarknadsnämndens uppdrag kan överföras till andra nämnder

En rapport har tagits fram som belyser och beskriver om arbetsmarknadsnämndens uppdrag kan överföras till andra nämnder. Rapporten har sin grund i tidigare gjorda utredningar samt med utgångspunkt i dialog med direktör för barn och-utbildningsförvaltningen samt direktör för individ- och familjeförvaltningen.

Sammanfattningsvis visar rapporten att det inte föreligger några formella hinder för att slå samman arbetsmarknadsnämnden och individ- och familjenämnden Det är dock viktigt att ha ett stadsövergripande perspektiv på arbetsmarknadsfrågorna och samverkan över förvaltningsgränser behöver förstärkas. Utmaningarna kring stadens uppdrag kopplat till arbetsmarknadsfrågorna måste lösas gemensamt av stadens förvaltningar där alla har ett viktigt bidrag. Därför föreslås att forum för Hållbar samhällsutveckling får detta som ett fokusområde. Staden har tidigare fått framgång till exempel med Trygghetsfrågorna där en modell skapades för ett ansvarstagande över förvaltningsgränserna.

Att återgå till tidigare modell, där arbetsmarknadsfrågorna hanteras inom utbildningsnämnden, rekommenderas inte.

Skäl

- Den nya lagstiftningen om aktivitetskrav, som träder i kraft 1 juli 2026, innebär att personer med försörjningsstöd ska delta i aktiviteter. Detta förutsätter tillgång till den nuvarande organisation som idag arbetar med arbetsmarknadsinsatser.
- Det finns även indikationer på att nuvarande organisering, där ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsenheten finns inom samma förvaltning, har haft andra positiva effekter.

Sammantaget bedöms att verksamheten bör fortsatt organiseras inom ramen för individ- och familjeförvaltningen och arbetsmarknadsnämndens uppdrag föreslås föras över till Individ- och familjenämnden.

Det som talar för en sammanslagning av de två nämnderna individ- och familjenämnden och arbetsmarknadsnämnden är dels sekretesshindren som uppstår med två olika myndigheter och som skapar hinder i handläggningen dels de kostnader som finns för drift av en nämnd både i den politiska organisationen och i tjänstemannaorganisationen. Vidare är det viktigt i och med den nya lagen om aktivitetskrav av en samlad kompetens och samverkan mellan socialtjänst och arbetsmarknadsenhet.

Nämnderna behandlar till stor del samma ärenden och rapporteringen sker därför dubbelt både gällande ärenden och närvaro av tjänstepersoner. De effekter som hittills påvisats genom inrättande av en arbetsmarknadsnämnd kan vidmakthållas och fortsatt utvecklas inom ramen för en nämnd. Den stora effekten uppnås

genom att förvaltningen har ett fortsatt samlat ansvar för området arbetsmarknad.

Juridisk bedömning

Kommunfullmäktige beslutar om vilka nämnder som ska tillsättas utöver styrelsen, §3, 4 kapitlet Kommunallagen (2019:835).

Ekonomisk bedömning

Effekten av att en nämnd läggs ner kan antas medföra minskade kostnader för staden och särskilt de kostnaderna kopplat till drift av nämnden. Dock kommer verksamheten fortsatt bedrivas inom ramen för förvaltningen varför den stora delen av kostnaderna fortsatt kommer att finnas kvar. Effekten av minskade driftskostnader kan antas synas redan 2027.

Hållbarhets- och näringslivsbedömning

Perspektivet är inte relevant med anledning av ärendets karaktär och innehåll.

Bedömning av barnets bästa

Perspektivet är inte relevant med anledning av ärendets karaktär och innehåll

Helene Öhrling	Katarina Thorsell
Stadsdirektör	Administrativ direktör

2026-10-13
Dnr: KS 2026/00289

Informationsklass: Publik

Rapportering av uppdrag Översyn arbetsmarknads-nämnden

Kommunstyrelsen 2026-08-19

2026

Innehållsförteckning

1. Uppdrag och syfte 3
2. Bakgrund 3
3. Utredningar och underlag 3
4. Ansvar i dag 5
5. Sammanfattning av effekter 7
6. Sammanfattande bedömning 7

1. Uppdrag och syfte

Stadsledningskontoret fick genom kommunstyrelsens beslut 2026-03-18, §116 (dnr KS 2026/00289) i uppdrag att i samråd med berörda förvaltningar se över om arbetsmarknadsnämndens uppdrag kan föras över till andra nämnder.

Syftet med den här rapporten är att besvara frågan som innefattas i kommunstyrelsens beslut. I rapporten beskrivs en lägesbild och därefter görs en bedömning av om nämndens uppdrag kan föras över till andra nämnder.

Det finns flera aktuella rapporter och underlag, därför genomförs inga intervjuer i vare sig berörda förvaltningar eller berörda nämnder. Dialog har dock skett med direktör för barn och-utbildningsförvaltningen samt direktör för individ- och familjeförvaltningen.

2. Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade (dnr KS 2022/01355 2022-10-17 § 303) att inrätta arbetsmarknadsnämnden från 2023-01-01.

Syftet med att inrätta arbetsmarknadsnämnden var en vilja att tydliggöra kopplingen mellan försörjningsstöd och arbetsmarknadsinsatser genom att lägga ansvaret för verksamheterna inom ramen för samma nämnd. Ekonomiskt bistånd var tidigare organiserat under individ- och familjenämnden och arbetsmarknadsenheterna var organiserade under utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden.

3. Utredningar och underlag

Ansvaret för arbetsmarknadsfrågorna har under årens lopp varit föremål för flera utredningar och har renderat i granskningar, rapporter och utredningar. Här nedan redovisas de mest aktuella med en kort sammanfattning av respektive underlag.

Revisionsrapport 2021:5 - Strategiskt arbete med arbetsmarknadsåtgärder (dnr KS 2021/01419)

*G*ranskningen avsåg utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden men berörde även stadens strategiska arbete.

Följande rekommendationer lämnas i revisionsrapporten:

- Säkerställ en strategisk styrning av arbetsmarknadspolitiken på nämndnivå.
- Initiera frågan om att upprätta ett stadsövergripande arbetsmarknadspolitiskt program tillsammans med kommunstyrelsen,
- Initiera frågan om att integrera det strategiska personalförsörjningsarbetet med nyttjandet av resursjobb och feriepraktik tillsammans med kommunstyrelsen
- Säkerställ att samtliga arbetsmarknadsinsatser ligger inom ramen för den kommunalrättsliga kompetensen

Återrapport av ordförandeuppdrag - Rapport från arbetet med den nya arbetsmarknadsnämnden. 2024-02-23 (dnr AMN 2023/0018).

Rapporten togs fram på uppdrag av arbetsmarknadsnämnden med följande formulering; Återkom med en rapport för hur arbetet med den nya nämnden har gått. Beskriv eventuella ändringar i arbetssätt och verksamhet och resultaten. Beskriv om det går att se några kopplingar mellan den nya nämnden och eventuella ändringar i arbetssätt och rutiner och resultat.

Uppdraget omfattade enkäter till berörda verksamheter likväl som olika typer av nyckeltal som redovisades i rapporten. Sammantaget gjordes bedömningen att eventuella effekter av den nya organiseringen av uppdraget på individerna och/eller i verksamheten inte kunde fastställas då det förflutit allt för kort tid .

Det som med säkerhet kunde konstateras var att det beskrivs som positivt att ekonomiskt bistånd kopplas samman än mer med arbetsmarknad och kompetensförsörjning. Vidare lyfts det fram som positivt att det finns en nämnd som har tydligare fokus på arbetsmarknadsfrågor, bland annat avseende utmaningar som finns lokalt och vilka satsningar som behöver göras. Det har blivit ett tydligare gemensamt ansvarstagande för att individerna ska komma ut i sysselsättning.

Utvärdering av arbetsmarknadsnämnden – rapport (dnr KS 2024/01167)

Kommunstyrelsen beslutade vid sitt sammanträde den 25 september 2024 att bifalla ett nämndinitiativ från Elisabeth Unell (M), Eleonore Lundkvist (M) och Anna Nordin (M) med rubriken ”Nämndinitiativ från (M) om utvärdering av arbetsmarknadsnämnden”. Beslutet medförde att stadsledningskontoret fick i uppdrag att genomföra en utvärdering av arbetsmarknadsnämnden samt att återrapportera utvärderingen till kommunstyrelsen.

Uppdraget utfördes på uppdrag av stadsledningskontoret av Öhrlings Pricewaterhouse Coopers AB (PWC). Utväderingen grundades dels på intervjuer enhetschefer, verksamhetschef Individ- och familjeförvaltningen med ansvar för ekonomiskt bistånd och arbetsmarknad, direktör Individ- och

familjeförvaltningen, ordförande AMN, vice ordförande AMN (tillika ordförande Utbildningsnämnden), andra vice ordförande AMN dels på befintliga olika typer av underlag såsom verksamhetsplan, protokoll från sammanträden.

Övergripande slutsatser

- Det är för tidigt att dra säkra slutsatser om effekterna av den nya nämnden.
- Uppdraget kan utföras av en annan nämnd
- Det finns tecken på att positiva effekter kan komma på sikt.

Positiva indikationer

- Ökat fokus på arbetsmarknadsfrågor upplevs som värdefullt.
- Tydligare målstyrning och prioriteringar
- Ökad samverkan mellan AME och EKB med gemensamma mål.

Utmaningar

- Det har tagit tid att bygga upp kompetens och anpassa organisationen.
- Samverkan mellan förvaltningar är generellt svår.
- Kostnader har uppstått och effekter på kort sikt är oklara.

Slutligen ska sägas att i och med den nya lagen om aktivitetskrav blir behovet av samlad kompetens och samverkan mellan socialtjänst och arbetsmarknadsenhet allt viktigare.

4. Ansvar i dag

Individ- och familjeförvaltningen svarar mot två nämnder, arbetsmarknadsnämnden samt individ- och familjenämnden.

Nedan följer en redogörelse för de uppdrag berörda nämnder har i dag genom respektive reglemente.

Arbetsmarknadsnämndens uppdrag enligt reglementet

1. insatser enligt socialtjänstlagen (2025:400) för enskildas ekonomiska behov (ekonomiskt bistånd)

2. kommunens arbetsmarknadsinsatser för arbetslösa som inte tar del av Arbetsförmedlingens aktiva insatser och ansvaret för att utgöra kommunens arbetslöshetsnämnd enligt lag (1944:475) om arbetslöshetsnämnd.

3. uppgifter som åvilar kommunen enligt lagar och förordningar gällande kommunalt flyktingmottagande, med undantag för ensamkommande barn. Undantaget är också etableringsinsatser för vilka Arbetsförmedlingen är huvudansvarig och upprättar etableringsplan.

4. budget- och skuldrådgivning enligt 13 kap. 2 § socialtjänstlagen (2025:400)

5. dödsbohandläggning och gravsättning. Nämnden ansvarar för förebyggande socialt arbete enligt socialtjänstlagen inom sina ansvarsområden. § 2 Övriga uppgifter Nämnden företräder kommunen i Samordningsförbundet Västmanland. Nämnden ansvarar för att samverka med andra berörda nämnder inom det förebyggande sociala arbetet

Individ och familjenämndens uppdrag enligt reglementet

1. de uppgifter som åvilar en socialnämnd enligt socialtjänstlagen (2001:453) (SoL) och som inte anförtrotts annan nämnd;
2. de uppgifter som åvilar en socialnämnd enligt lag (1990:52) om särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) och enligt lag (1988:870) om vård av missbrukare (LVM);
3. ansvar för mottagande av ensamkommande flyktingbarn;
4. de uppgifter som åvilar en socialnämnd enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) (HSL) i kommunens särskilda boenden för personer med missbruksproblem och psykiska funktionshinder;
5. de uppgifter fullgörs som åvilar en förtroendenämnd enligt lag (1998:1656) om patientnämndsverksamhet mm;
6. de uppgifter i övrigt som enligt lag eller författning ankommer på socialnämnd och som inte särskilt anförtrotts annan nämnd i kommunen;
7. förebyggande social arbetet enligt socialtjänstlagen som inte särskilt anförtrotts annan nämnd i kommunen;
8. kommunens yttrande enligt 5 § hemvärnsförordningen (1997:146).

Utbildningsnämndens tidigare uppdrag innan arbetsmarknadsnämnden inrättades; Nämnden ansvarar för kommunens arbetsmarknadsverksamhet och utgör kommunens arbetslöshetsnämnd enligt lag (1944:475) om arbetslöshetsnämnd. Nämnden ska leda arbetsmarknadsverksamheten och samordna den med andra berörda nämnder samt samverka med externa aktörer.

Det som kvarstår idag är utbildningsnämndens ansvar gällande samhällsorientering för nyanlända.

Samtliga nämnder har och har haft genom kommunfullmäktiges beslut om reglementena i uppdrag att samverka med andra berörda nämnder inom det förebyggande sociala arbetet.

5. Sammanfattning av effekter

Ansvar

Genom nämndens arbete har det blivit tydligare vilket ansvar kommunen har och vilket ansvar arbetsförmedlingen har. Hanteringen av ekonomiskt bistånd nära med frågan om arbetsmarknad har givit upphov till flera positiva projekt som givit bra effekt, de personer som arbetar med frågorna ser också en tydligare koppling mellan verksamheterna.

Dagens uppdelning mellan två nämnder åsamkar däremot flertalet utmaningar och ökad arbetsbelastning då sekretess råder mellan nämnderna. De två nämnderna betraktas i lagens mening som två olika myndigheter även i fall verksamheten utförs inom ramen för en och samma förvaltnig. Därmed råder sekretess mellan myndigheterna.

Ärendebelastning

I det fall arbetsmarknadsnämnden slås samman med Individ- och familjenämnden kommer det att medföra en ökning av antalet ärenden som ska hanteras av den nämnden. Det kan dock konstateras vid en översiktlig genomgång av antalet ärenden till arbetsmarknadsnämnden att ökningen inte är i någon större omfattning. Majoriteten av ärendena är av standardiserad karaktär och kopplat till återrapporteringar som är liknande för alla nämnder i staden såsom delårsrapporter, rapporter av beslut och därmed nämndens eget arbete.

6. Sammanfattande bedömning

Det finns inte några formella hinder för att slå samman arbetsmarknadsnämnden och individ- och familjenämnden

Det är dock viktigt att ha ett stadsövergripande perspektiv på arbetsmarknadsfrågorna och samverkan över förvaltningsgränser behöver ytterligare förstärkas. Utmaningarna kring stadens uppdrag kopplat till arbetsmarknadsfrågorna måste lösas gemensamt av stadens förvaltningar där alla har ett viktigt bidrag. Därför föreslås att forum för Hållbar samhällsutveckling får detta som ett fokusområde. Staden har tidigare fått

framgång till exempel med trygghetsfrågorna där en modell skapades för ett ansvarstagande över förvaltningsgränserna.

Att återgå till tidigare modell, där arbetsmarknadsfrågorna hanteras inom utbildningsnämnden, rekommenderas inte.

Skäl

- Den nya lagstiftningen om aktivitetskrav, som träder i kraft 1 juli 2026, innebär att personer med försörjningsstöd ska delta i aktiviteter. Det förutsätter tillgång till den nuvarande organisation som idag arbetar med arbetsmarknadsinsatser.
- Det finns även indikationer på att nuvarande organisering, där ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsenheten finns inom samma förvaltning, har haft andra goda effekter.

Sammantaget bedöms att verksamheten bör fortsatt organiseras inom ramen för invidid- och familjeförvaltningen och arbetsmarknadsnämndens uppdrag föreslås föras över till Individ- och familjenämnden.

Det som talar för en sammanslagning av de två nämnderna individ- och familjenämnden och arbetsmarknadsnämnden är dels sekretesshindren som uppstår med två olika myndigheter dels de kostnader som finns för drift av en nämnd både i den politiska organisationen och i tjänstemannaorganisationen. Vidare är det viktigt i och med den nya lagen om aktivitetskrav av en samlad kompetens och samverkan mellan socialtjänst och arbetsmarknadsenhet.

Nämnderna behandlar till stor del samma ärenden och rapporteringen sker därför dubbelt både gällande ärenden och närvaro av tjänstepersoner. De effekter som hittills påvisats genom inrättande av en arbetsmarknadsnämnd kan vidmakthållas och fortsatt utvecklas inom ramen för en nämnd. Den stora effekten uppnås genom att förvaltningen har ett fortsatt samlat ansvar för området arbetsmarknad.